

Cristina Gallach

Alta Comissionada per a l'Agenda 2030

Cristina Gallach és actualment Alta Comissionada del Govern espanyol per a l'Agenda 2030. Periodista de formació, va ser corresponsal de l'Agència EFE a Moscou i a Brussel·les. Al desembre del 2014 va ser nomenada secretària general adjunta de les Nacions Unides per a Comunicació i Informació Pública, càrrec que va exercir fins a mitjan 2017

Cristina Gallach

P. El 2000, els països membres de les Nacions Unides van acordar assolir els Objectius de Desenvolupament del Mil·lenni (ODM) per al 2015. Va ser aquest l'embrió de l'Agenda 2030?

Els ODM van ser un gran compromís d'ajuda als països menys desenvolupats. Es va treballar en vuit fronts, però el centre de l'acció era combatre la pobresa, la fam, i lluitar per una millora de l'educació i de la sanitat. En canvi, l'Agenda 2030 significa una acció global i integral, en resposta als reptes comuns causats per la globalització. Ban Ki-moon, llavors secretari general de les Nacions Unides, va crear i va convocar un grup d'alt nivell amb participació dels diferents Estats, que van presentar un projecte d'objectius i propòsits. La Cimera Rio+20 del 2012 va comportar la constitució d'un altre grup de treball, format per representants dels Estats presents a les Nacions Unides. Tots dos processos van concloure en propostes moltíssim més àmplies que els vuit objectius que conformaven els ODM.

P. L'Agenda 2030 és un full de ruta per erradicar la pobresa, protegir el planeta i assegurar la prosperitat de tothom sense comprometre els recursos per a les

generacions futures. Els veu viables en aquest termini de temps?

Tots els ODS que conformen l'Agenda 2030 estan interrelacionats. Treballar en un dels ODS vol dir treballar en els altres 16 ODS. Per exemple, avançar en l'ODS 5 "Igualtat de gènere" suposa en paral·lel fer avançar l'ODS 4 "Educació de qualitat", tot assegurant que s'eliminen les disparitats de gènere en l'educació i es facilita l'accés igualitari a tots els nivells de l'ensenyament i la formació professional.

P. Quin paper han de tenir els docents i les institucions educatives en general en el foment dels 17 ODS?

L'ODS 4 "Educació de qualitat" pretén garantir una educació inclusiva i equitativa de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge permanent. És molt important augmentar els esforços encaminats a reforçar la funció que exerceix l'educació en la plena realització dels drets humans, la pau, l'exercici responsable de la ciutadania local i mundial, la igualtat de gènere, el desenvolupament sostenible i la salut. El fet de poder accedir a una educació

de qualitat és el punt de partida per sortir d'un cicle de pobresa. Apodera les persones de tal manera que puguin portar una vida sostenible i molt més saludable, a més de fomentar la creació de societats més inclusives, tolerants i pacífiques. Aquesta és una agenda per al futur i els joves són el futur.

P. I què me'n diu, del sector cultural?

És difícil entendre una finalitat tan àmplia com la de transformar el nostre marc de vida i convivència sense tenir en compte les cultures que estan incidint en la vida quotidiana. L'Agenda 2030 reconeix les relacions fonamentals que hi ha entre la cultura i el concepte de desenvolupament humà i les aportacions intangibles de la vida cultural a la sociabilitat, la convivència i la cohesió social.

P. Què espera l'Agenda 2030 de totes les institucions? Què cal fer perquè s'hi sentin implicades? I de l'empresa privada?

Sense la implicació de totes les administracions de l'Estat i la societat, serà impossible assolir els 17 objectius. Això es reflecteix

en les nombroses actuacions que estem posant en marxa. El sector privat és la palanca principal per a la transformació econòmica, des d'una perspectiva social i mediambiental diferent de l'actual. Moltes empreses estan liderant un canvi cap a un nou paradigma econòmic. Cada vegada són més les empreses que són conscients que les oportunitats empresarials a llarg termini només sorgiran si contribueixen a avançar cap a un món sostenible.

P. En aquest any llarg com a Alta Comissionada del Govern espanyol per a l'Agenda 2030, quines han estat les seves prioritats i quins els resultats obtinguts que la satisfan més?

En aquest primer any que l'Alt Comissionat porta en marxa, ens hem marcat tres prioritats que activem en paral·lel: coordinar i estimular les polítiques públiques que incideixen directament en cada ODS; divulgar, sensibilitzar i mobilitzar tota la societat i, finalment, establir els mecanismes de govern i per mesurar l'impacte de les accions adoptades. Hem dedicat temps i esforços a donar a conèixer l'Agenda 2030. De fet, tenim encara camí per córrer, ja que partim d'un coneixement molt desigual en totes les administracions, les institucions, el sector públic en general, però també en el sector privat i la societat civil. Després d'un any de treball, el Consell de Ministres ha donat el vistiplau a un informe de progrés que recull totes les accions fetes tant des dels tres nivells de l'Administració com per tots els actors de la societat civil, inclòs el món econòmic. S'ha donat un importantíssim impuls a través de polítiques públiques en l'àmbit social, laboral, d'igualtat, per afavorir la inclusió, la ciència i la innovació i, en particular, la lluita contra el canvi climàtic i el medi ambient en general.

P. Creu que la comunitat educativa en general coneix prou els ODS?

Estic convençuda que no. Hi ha encara un desconeixement molt gran. I cal fer tots els esforços per donar a conèixer els ODS i generar una mobilització general. Des del l'Alt Comissionat fem moltes activitats de comunicació, però som conscients que ens falta molt de camí per arribar a tothom.

Estem establint aliances amb tot tipus d'organismes, entitats i animant a tothom que es faci seva l'Agenda. La comunitat educativa té un paper decisiu i us demanem que assumiu un lideratge en la divulgació perquè arribi a totes les escoles i els centres d'ensenyament. En el fons, es tracta d'una Agenda que encaixa perfectament entre els joves.

P. Des del punt de vista cultural, quins projectes impulseu des de l'Alt Comissionat?

La cultura, com he dit, és sens dubte un element important i transversal dins de l'Agenda 2030. Per això, durant aquest any hem mobilitzat diversos actors del món de la cultura i hem d'intensificar els esforços. Un exemple concret és la posada en marxa d'un premi a les produccions televisives, de ficció o no-ficció, que tractin el tema de la sostenibilitat i l'Agenda 2030, que s'atorgarà al FesTVal de Vitòria, al setembre del 2020. Les Nacions Unides i moltes agències produeixen materials que nosaltres també contribuïm a difondre.

P. Què ha de fer una entitat, un centre educatiu, una associació cultural que vulgui difondre els ODS?

Donar a conèixer, difondre i mobilitzar. Les entitats, que per definició tenen una gran capilaritat, són instruments imprescindibles per arribar a la gent, a tota la ciutadania. Es tracta de generar efecte multiplicador.

P. Quina diria que pot ser l'aportació dels docents, i concretament la dels nostres col·legiats, en l'assoliment dels disset ODS de l'Agenda 2030?

Com a docents, el fet d'estar en contacte amb els joves és fonamental per afavorir la difusió de l'Agenda 2030 i els seus valors. Per tant, l'aportació de tots els col·legiats és bàsica per entendre l'Agenda 2030 i explicar-la. Respecte als col·legiats docents, m'agradaria mencionar que el projecte de llei orgànica pel qual es reforma la Llei Orgànica d'Educació estableix, dins de l'objectiu de modernitzar el sistema educatiu, la inclusió de l'educació per al desenvolupament sostenible i per a la ciutadania mundial. Tan aviat com es posi en marxa la propera legislatura es podrà aprovar.